

T.B.A.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 17651
Tarih : 29.03.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 29/03/2022 14:11
Sayı: E-120.10-0991771

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'deki hapisanelerde yaşam hakkına yönelik ihlaller, işkence ve kötü muamele, iletişim ve haberleşme hakkı, bilgiye erişim hakkı, adil yargılanma hakkı, sağlık hakkı, disiplin soruşturmaları ve infaz yakmalar, sevk talepleri ve sürgünler, F Tipi uygulaması, tecrit, açlık grevleri, hasta mahpuslar, kadın mahpuslar, kadın mahpuslarla kalan çocuklar, LGBTİ+ mahpuslar ve birçok eşitsiz infaz uygulamaları başta olmak üzere yaşanan çok boyutlu sorunların araştırılması ve tespiti, uluslararası normların etkin uygulanması ve insan hakları ve temel hak ve hürriyetleri esas alan bütüncül politikaların uygulanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını gereği ve bilgilerinizi arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Hapishanelerde yaşanan insan hakları ihlalleri her geçen gün artmaktadır. Maalesef siyasi iktidar tarafından uygulanan ceza politikaları sonucunda Türkiye'deki hapishanelerde gerek ceza hukukunun uygulanış biçimi gerekse ceza infaz sistemindeki temel hak ve özgürlüklere erişim bakımından sayısız ihlal bulunmaktadır. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 2022 verilerine göre Türkiye'de toplam 383 hapishane bulunmaktadır. Önümüzdeki yıllarda tamamlanacağı açıklanan 36 yeni hapishane ile kapasitenin toplam 500 bine çıkarılacağı söylenmektedir. Bu tablo göstermektedir ki; iktidar, uyguladığı güvenlikçi politikalar ile halka karşı hâlihazırda hat safhada olan hak ihlallerini arttırma ve insanları hapsetme yönünde bir gelecek öngörmektedir.

Türkiye'deki hapishanelerde özellikle Kürtler, muhalifler ve düşüncesi sebebiyle hapsedilen insanlara karşı adeta düşman hukuku uygulanmakta ve bu mahpuslar bir dizi hak ihlali ve ayrımcılığa maruz bırakılmaktadırlar. İnsan Hakları Derneği'nin İstanbul Şubesi 2022 raporuna göre; 2021 yılında 2020 yılına nazaran hak ihlallerinde ciddi bir artış yaşanmış; 2020 yılında derneğe yapılan 450 başvuruda 4 bin 805 hak ihlali tespit edilmişken 2021 yılında 326 başvuruda 6 bin 222 ihlal tespit edilmiştir. 2020 yılında yapılan başvurularda 810 sağlığa erişim hakkı ihlali tespit edilmişken bu sayı 2021 yılı için 1013 olarak gerçekleşmiştir. Yine kötü muamele, darp ve işkence vaka sayıları 2020 yılına göre ikiye katlanarak 1605 olarak tespit edilmiştir.

Mahpuslar, sağlık hakkına erişim hakkı, iletişim ve haberleşme hakkı, bilgiye erişim hakkı, adil yargılanma hakkı gibi konularda mağdur edilmekte, ayrımcılıklara, işkence ve kötü muameleye maruz kalmaktadırlar. Mahpuslara yönelik fiziki saldırılar, tehdit, darp, çıplak arama, baskın hücre aramaları yoluyla işkence ve kötü muamele, ırkçı yaklaşımlar, ölümle tehdit, hücre aramalarına gardiyanla birlikte polisin de girmesi, politik mahpusların bağımsızlar koğuşuna geçmeye zorlanması, askeri nizamda tek sıra halinde ayakta sayıma zorlanması, sağlık ve tedavi hakkı alanındaki ihlaller, infaz yakmalar, keyfi yasak ve uygulamalar artarak devam etmiştir. Sorunların çözümü için muhatap bulamayan mahpuslar dayanılmaz hak ihlallerine karşı açlık grevlerine girmek zorunda bırakılmıştır.

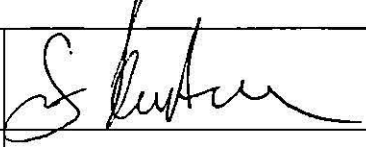
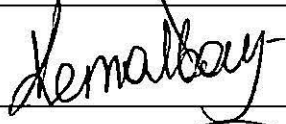
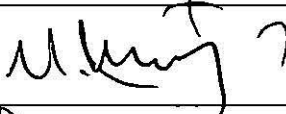
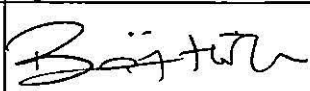
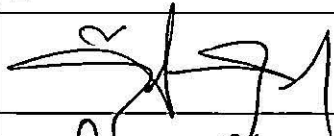
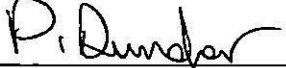
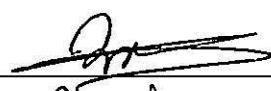
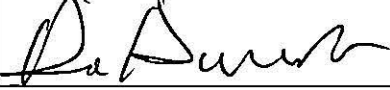
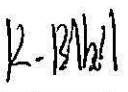
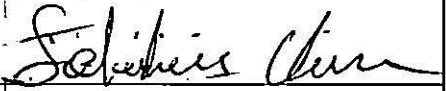
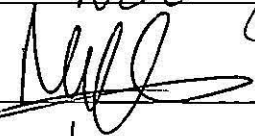
Siyasi iktidar küresel pandemi sebebiyle değiştirdiği infaz kanunuyla hedeflediği kesimleri salıveren kısmi ve özel af uygulamış; TMK kapsamındaki siyasi mahpusların ise bu ayrımcı infaz yasasıyla koşulları daha da zorlaştırılmıştır. Salgına, ciddi risk grubunda bulunmalarına

ve hastalıklarının son dönemlerine gelmelerine rağmen ağır hasta mahpuslar salıverilmemiş ve yaşam hakları ihlal edilmiştir. Hapishanelerde yeterli derecede covid önlemleri alınmamış, mahpuslara hijyen ve temizlik malzemeleri dahi fahiş fiyatlara satılmış, temiz suya erişim dahi bazı hapishanelerde sağlanmamıştır. Pandemi bahanesiyle bütün sosyal haklara getirilen kısıtlamalar devam etmiş, tecrit ve izolasyon derinleştirilmiştir.

Basına yansıyan haberlerde ve İnsan Hakları Derneği'ne yapılan başvurularda özellikle kadın mahpuslar ve LGBTİ+ mahpuslar gerek hapishanedeki görevliler tarafından gerekse sevkler sırasında kolluk tarafından şiddet, taciz ve kötü muameleye maruz kaldıklarını belirtmiştir. Kandıra 1 No'lu F Tipi Hapishanesi'nde gardiyanlar tarafından işkence ve cinsel şiddete maruz bırakılarak hücrelerinde şüpheli şekilde yaşamını yitiren Garibe Gezer bu ihlallerin en somut örneklerindendir. Ancak suç işleyen devlet görevlilerine hakkında hiçbir soruşturma başlatılmaması ve cezasızlık, suçların artarak devam etmesine yol açmaktadır.

Tüm bu sebeplerle, hapishanelerde yaşanan yukarıda bahsettiğimiz ve saymaya imkân bulamadığımız hak ihlallerinin ve sorun alanlarının araştırılması ve tespit edilmesi, mahpusların temel hak ve özgürlüklerini gözeten ve evrensel insan haklarına uygun bütüncül politikalar uygulanması amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	